

до наказу від _____ 2023 р. № _____

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ветеринарної гігієни імені професора А.К. Скороходька

Протокол № _____ від _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
ветеринарної медицини
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри ветеринарної гігієни
імені професора А.К. Скороходька
Протокол № 9 від "11" квітня 2023 р.

Завідувач кафедри
Марія КУЧЕРУК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
Гарант ОП

Наталія ГРУШАНСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГІГІЄНА УТРИМАННЯ КОНЕЙ**

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма – «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини
Розробник – к. вет. н., доц. Кос'янчук Н. І.

1. Опис навчальної дисципліни
«Гігієна коней»

Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	
Освітній рівень	Магістр
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма	Ветеринарна медицина
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денного навчання	
Рік підготовки	6
Семестр	12
Лекційні заняття	15 год
Практичні заняття	15 год.
Самостійна робота	90 год
Кількість тижневих годин	2

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: навчальної дисципліни «Гігієна коней» забезпечення студентів теоретичними та практичними знаннями з гігієни та ветеринарної санітарії під час утримання коней, та проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, експлуатацію племінних, робочих і спортивних коней.

Дисципліна «Гігієна коней» займає важливе місце в системі підготовки лікарів ветеринарної медицини, оскільки вона дає знання з питань гігієни утримання різних статевих-вікових груп за різними напрямками галузі, а саме: тренінгу молодняку, випробувань коней на іподромах та використання в кінному спорті, робочого використання, племінної роботи в господарствах різного типу;

- поглиблює у майбутніх фахівців професіональне мислення (формує світогляд), що сприяє вдосконаленню способів поліпшення екологічного стану навколишнього середовища та зменшенню негативного впливу на нього антропогенних факторів.

- забезпечує формування базових гігієнічних знань, основ превентивних заходів у конярстві.

Завдання: набуття теоретичних знань і практичних навиків з метою професійної діяльності, а саме:

- знати основні закони, що регламентують санітарно-гігієнічні вимоги до утримання і експлуатації коней;

- навчити вирішувати задачі, що стоять перед різними напрямками галузі (робоче – користувальне, племінне, спортивне, ваговозне, іподромні випробування, спортивні змагання, використання та розведення в фермерських господарствах);

- планувати і проводити санітарно-гігієнічні заходи, спрямовані на запобігання інфекційних та інвазійних захворювань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- норми та нормативно-технічну документацію щодо гігієни утримання коней;

- гігієнічні вимоги щодо повітряного середовища, води, годівлі;

- біологічні особливості коней пов'язані з гігієною їх утримання, доглядом, годівлею, відтворенням;

- правила випробування племінних коней на іподромах та участі в кінно - спортивних змаганнях;

- основи управління галуззю, організації маркетингових операцій.

вміти: зібрати, проаналізувати та статистично обробити матеріали досліджень;

- проводити оцінку мікроклімату в стайнях та аналізувати його вплив на здоров'я тварин;

- проводити органолептичну оцінку сіна, корнебульбоплодів, грубих і концентрованих кормів;

- проводити гігієнічні заходи по догляду за кіньми, оцінювати правильність їх виконання;

- проводити заходи щодо розвитку галузі (парувальна компанія, тренінг і заїздка молодняка, планування руху поголів'я, виводки);
- використовувати передовий досвід вітчизняної та закордонної науки і практики;
- проводити гігієнічні, ветеринарно-санітарні та профілактичні заходи.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

загальні компетентності (ЗК):

- Знання та розуміння предметної галузі та професії;
- Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно обумовленого утримання тварин;
- Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практ.	С.р.
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Тема 1. Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень стайні і їх внутрішнього обладнання.	14	2	2	10
Тема 2. Санітарно-гігієнічні вимоги до кормів. Профілактика отруєнь коней кормами, відповідно до принципів концепції «Єдине здоров'я».	16	2	2	12
Тема 3. Гігієнічні вимоги до утримання жеребців -плідників	16	2	2	12

Тема 4. Гігієнічні вимоги до утримання жеребних кобил	14	1	1	11
Разом за змістовим модулем 1	59	7	7	45
Модуль 2				
Тема 5. Гігієнічні вимоги до утримання лошат	16	2	2	12
Тема 6. Гігієнічні вимоги до утримання робочих коней	16	2	2	12
Тема 7. Гігієнічні вимоги до утримання племінних коней	15	2	2	11
Тема 8. Санітарно-гігієнічні вимоги до транспортування коней. Профілактика транспортного стресу.	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 2	61	8	8	45
Всього	120	15	15	90

4. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
	Модуль 1	
1	Санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень стайні і їх внутрішнього обладнання.	2
2	Санітарно-гігієнічні вимоги до кормів. Профілактика отруєнь коней кормами, відповідно до принципів концепції «Єдине здоров'я».	2
3.	Гігієнічні вимоги до утримання жеребців -плідників	2
4	Гігієнічні вимоги до утримання жеребих кобил	1
	Модуль2	
5	Гігієнічні вимоги до утримання лошат	2
6	Гігієнічні вимоги до утримання робочих коней	2
7.	Гігієнічні вимоги до утримання племінних коней	2
8.	Санітарно-гігієнічні вимоги до транспортування коней. Профілактика транспортного стресу.	2
	Всього	15

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Нормативно-правові акти, що регламентують гігієну утримання коней	2

2.	Гігієнічна оцінка кормів і води	2
3.	Оцінка мікроклімату в приміщенні конюшні	2
4.	Параметри мікроклімату для всіх статеві-вікових груп коней	1
5.	Санітарно-гігієнічні заходи у приміщеннях конюшні	2
6.	Добробутні вимоги до утримання коней.	2
7.	Недоліки екстер'єру коней, викликані порушенням технології догляду, годівлі та використання	2
8.	Ветеринарно-санітарні заходи за утримання коней.	2
	Всього	15

6. Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
	Модуль 1	
1	Основні етапи розвитку конярства в світі та в Україні	10
2	Інтер'єр коней, його зв'язок з роботоздатністю	12
3	Оцінка показників успішності відтворювальної кампанії	12
4	Годівля коней різних порід і вікових груп	11
	Всього за 1 модуль	45
	Модуль 2	
5	Табунне конярство. Технології виробництва конини та кумису.	12
6	Особливості конини та кінського молока.	12
7	Кінний спорт і кінний туризм. Нетрадиційне конярство.	11
8	Організація випробувань коней на іподромах	10
	Всього	90

7. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Назвіть нормативно-правові акти, що регламентують гігієну утримання коней.
2. Якої форми будують конюшні.
3. Гігієнічні вимоги до обладнання конюшні для робочих коней.
4. Гігієнічні вимоги до обладнання конюшні для племінних коней.
5. Які особливості напування коней.
6. Гігієнічна оцінка кормів і води.
7. Назвіть хвороби, що викликаються кормом і порушенням техніки годівлі та напування.
8. Охарактеризуйте підготовку кормів до згодовування коням.

9. Назвіть корми, що переважають в годівлі коней, санітарно-гігієнічні вимоги до них.
10. Санітарно-гігієнічні вимоги до годівлі жеребчиків і кобилок, що відібрані на плем'я.
11. Особливості утримання та догляду за кобилами.
12. Особливості утримання та догляду за жеребців.
13. Особливості утримання та догляду за робочими кінськими.
14. У якому віці привчають лошат до упряжі.
15. Утримання молодняку на пасовищах і левадах.
16. Відлучення лошат і вирощування молодняку після відлучення.
17. Груповий тренінг.
18. Заїздка лошат робочих коней.
19. Індивідуальний тренінг.
20. Гігієнічні вимоги до упряжі, її види та елементи, правила зберігання і догляд за нею.
21. Обтяжка молодняку. Догляд за копитами, гривною і хвостом.
22. Таврування коней.
23. Табунне конярство.
24. Утримання табунних коней в різні сезони.
25. Технології виробництва конини та кумису.
26. Нетрадиційне конярство.
27. Особливості конини та кінського молока.
28. Кінний спорт і туризм.
29. Організація випробувань коней на іподромах.
30. Державні заходи з організації та розвитку конярства

Комплект тестів

НУБіП України

Ф-7.5-2.1.6.20

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОР Магістр Спеціальність ветеринарна медицина	Кафедра ветеринарної гігієни ім. професора А. К. Скороходька	Білет №1 «Гігієна утримання коней»	«Затверджую» В.о. зав. кафедри ____ Ткачук С.А. ____ 2023 р.

Екзаменаційні питання

1. Охарактеризуйте системи утримання коней
2. Опишіть санітарно-гігієнічні заходи в приміщенні конюшні

Тестові питання

Питання 1. Ширина проходу для робочих коней становить, м.

1.	2
2.	2,3
3.	3

4.	3,5
----	-----

Питання 2. Вкажіть, в якому віці найпродуктивніша роботоздатність робочих коней ?

(у бланку відповіді впишіть вірну відповідь)	

Питання 3. За якої температури купають жеребців-плідників влітку, °С?

1.	18-20
2.	16-17
3.	14-15
4.	10-12

Питання 4. Взимку жеребців-плідників випускають на леваду на... год?

1	1-2
2	2-3
3	4-5

Питання 5. Оберіть правильне призначення приладу

1. laser Range-Master	А. визначення швидкості вітру
2. kestrel 3000	Б. визначення атмосферного тиску
3. барометр.	В. визначення вмісту шкідливих газів
4. УГ-2	Г. вимірювання довжини, площі та об'єму

Питання 6. Вкажіть температуру води при напуванні коней.

(у бланку відповіді впишіть вірну відповідь)	

Питання 7. За скільки хв. перед згодовуванням зерна можна напувати коней?

(у бланку відповіді впишіть вірну відповідь)	

Питання 8. Забороняється підходити до коня

1	ззаду
2	збоку
3	зпереду

Питання 9. Чи можна робочих коней зразу після згодовування концентратів долучати до роботи?

1	Так
2	Ні

Питання 10. Якої форми, в залежності від рельєфу будують стайні?

(у бланку відповіді впишіть вірну відповідь)	

6. Методи навчання

Лекції, практичні заняття з використанням розрахунково-аналітичних завдань. Годин у тиждень – 3, тижнів на вивчення – 15

9. Форми контролю

- поточний (опитування, тестування);
- підсумковий – екзамен (письмовий).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Нормативно-правові акти, що регламентують гігієну вирощування коней.
2. Конспект лекцій.
3. Комплект завдань для проведення тестового контролю.
4. Комплект завдань для проведення контрольного контролю знань здобувачів.
5. Презентації навчального матеріалу за темами відповідно до навчальної програми дисципліни.
6. Комплект індивідуальних завдань для проведення підсумкового контролю знань (екзамен).

12. Рекомендована література

Основна

1. ВНТП-АПК- 06.07 Конярські підприємства. Міністерство аграрної політики України.- Київ. – 2007. - 53с.
2. Гопка Б.М., Хоменко М.Н., Павленко П.П. Конярство. - К.: Вища освіта, 2004. - 320 с.
3. Гопка Б.М., Калантар О.А., Павленко П.М. Коні в сільському господарстві – К.: Урожай, 1989. - 152 с.

4. Гопка Б.М., Скоцик В. Є., Павленко П. М., Хоменко М. П., Колот В. І .
Практикум з конярства. - К.: Вища освіта, 2011. - 384с.

5. Ноздрін М. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин. –
К: Урожай, 1991. - 344с.

6 Сірацький Й.З., Федорович Є.І., Гопка Б.М. Інтер'єр
сільськогосподарських тварин. К.: Вища освіта. 2008. – 298с.

7. <https://studfile.net/preview/7281012/page:5/>

Допоміжна

1. Гопка Б.М., Судай В.Д., Скоцик В. Є. Нетрадиційне конярство: Навч.
Посібник. - К.: Вища освіта, 2008. – 191 с.

2. Каталог жеребців-плідників рисистих порід, допущених до
племінного використання/[Н.В.Кудрявська, К.К.Згара , К.М.Саєнко,
Т.В.Нечіпоренко, І.В.Ткачова, Д.А.Волков, О.О.Корнієнко] - Харків: ІТ
НААНУ, 2011. - 264 с

Електронні ресурси

1. Деякі напрями племінної роботи в масовому конярстві [Електронний
ресурс] Режим доступу:<http://webfermer.org.ua/tvarynnyctvo/konja/dejaki>.

2. Характеристика жеребців-плідників орловської рисистої породи за
основними селекційними ознакамиhttps://otherreferats.allbest.ru/agriculture/00952370_0.html

3. Гігієна коней <https://studfile.net/preview/7281012/page:5/>

4. Як доглядати за конем? <https://feedlife.com.ua/ua/info/pravila-soderzhanija-loshadej/>

5. Правила утримання коней<https://viking.com.ua/blog/pravila-utrimannya-koney>.

6. Практичний посібник з конярства Утримання, догляд, навчання та
використання коней: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-04>.

7. <http://www.horses.dp.ua/>

8.Вимоги до табунної системи утримання коней
<https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=221489&chapterid=71213>